

POPULÄR MEN INTE RISKFRI TUR

Turridning på islandshäst blir allt populärare. Även om islandshästen betraktas som en lugn och trygg häst är det inte utan risker att ge sig iväg till skogs på hästryggen. Nyligen skadades flera kvinnor i en olycka utanför Kungsbacka när hästarna satte av i sken. Ulf Wilkens är säkerhetsansvarig på Svenska rid-sportsförbundet och han anser att det ur säkerhets-synpunkt inte är någon skillnad mellan att rida islandshäst och andra hästar.

SIDAN 14, DEL 1

Säkerheten viktigast

Alla ridhjälmarna som säljs i Sverige skall, sedan fyra år tillbaka, vara testade och CE-märkta enligt EU:s normer.

Det innebär att en godkänd hjälm skall ha en god stötupptagningsförmåga, vara åldersbeständig och ha väl fungerande hakrem och lås.

Vid Statens provningsanstalt i Borås testar man hjälmarna genom att bland annat sätta dem på ett "testhuvud" och släppa dem från 1,5 meters höjd mot ett städ. Man kontrollerar också deras tålighet mot spetsiga föremål och i special-las kylmaskiner kontrolleras hur hjälmarna åldras.

En viktig regel, som ryttaren själv måste tänka på, är också att alltid byta ut en ridhjälm som utsatts för kraftigt våld. En hjälm som en gång skyddat huvudet på en ryttare som fallit av hästen är oförskottat material. Det stötupptagande materialet i hjälmen återfår aldrig sin dämpande förmåga efter att en gång ha blivit ihoptryckt.

– Dessbättre är numera alla ridhjälmarna som säljs i Sverige testade och godkända, säger Ulf Wilkens på Svenska Ridsportsförbundet.

Även säkerhetsvästar för ridning skall vara godkända av EU och CE-märkta. De är indelade i tre säkerhetsnivåer. Klass I som betyder lägsta skyddsnivå och gäller för lägstegrupper. Klass II gäller för den normala ryttaren och Klass III skall användas av högriskryttare i mer avancerade tävlingar och lopp.

Ridsportsförbundet kräver att godkänd ridhjälm används vid alla tävlingar och ridskolor som är anslutna till förbundet.

Säkerhetsvästar av EU-standard är ett krav vid all fälttävlan.

TORUP:

I tött flyter vi fram genom den skira halländska bokskogen. Jag rider islandshästen Thruma som betyder åska på islandska. Men hon är lugnet själv. Ändå var det just under en turridning på islandshästar som fyra kvinnliga ryttare skadades illa i en ridolycka utanför Kungsbacka i början av april.

AV STEFAN LUNDBERG

035-10 10 10 stefan.lundberg@gp.se

Hur farligt är det egentligen att rida islandshäst – den islandska "gudahäst" som fått rykte om sig att vara så stabil och trygg?

Till Ulrica Sporräter och Björn Svensson i Skogsgårde mellan Torup och Fegen i Halland kommer varje år tusentals äventyrslystna för att ge sig ut på turridning. Ulrica och Björn bor i byns hundraåriga stationshus och i det nybyggda stallet

Hjälp på traven. Carina Kristiansson tar tåten, tätt följd av ledaren Ulrica Sporräter. Marianne Bengtsson får ett handtag av Björn Svensson.

står deras 15 islandshästar.

Hit kommer folk av alla sorter. Mest kvinnor mellan 15 och 55 som drar med vänner och pojkvänner, men också familjer och företag som söker en annorlunda upplevelse. Mer sällan ensamma killar även om antalet manliga ryttare ökat den senaste tiden.

– En del är rädda redan när de kommer och ännu räddare när de åker hem igen. Men det finns också de som kommer rädda och blir så tända av ridturen att de vill komma tillbaka så fort som möjligt, säger Ulrica, som själv rider sedan hon var sex år.

För några år sedan lämnade Ulrica sitt arbete som kontorist i Göteborg och hennes sambo Björn hoppade av sitt jobb på Elanders i Kungsbacka. Nu är islandshästar deras levedrog. Björn står för marktjänsten medan Ulrica leder turridningarna i de vackra omgivningarna i gränslandet mellan Halland och Småland. Man har allt från några timmars ridturer för nybörjare med ömma bakur till flera dagars vildmarksturer för mer rutinert hästfolk.

Den här kvällen är det fem bankdammer från Falkenberg som bokat en tre-timmars-tur. Ulla Holmers, som just fyllt 75, har fått ridturen i födelsedagspresent av väninnorna. Islandshästarna står sadlade och klara då gruppen anländer och sedan alla hittar en ridhjälm i rätt storlek sker uppstigningen i paddocken utanför stallet.

Stämningen är uppsluppen men kanske kan man spåra ett inslag av nervositet under ytan. Ulla Holmers har aldrig tidigare suttit på en häst. Tillsammans har de Ulla Dahlin eller Marianne Bengtsson. Kristina Larsson och Carina Kristiansson har ett års ridvana men ingen av dem har tidigare ridit islandshäst.

Men Ulrica försäkrar att islandshästen är det klart bästa valet för den

Vana vid vida vidder

Islandshästen stammar från den ursprungliga europeiska hästen som hade fem gångarter; skritt, trav, galopp, tött och pass. Det är framförallt de extra gångarterna som gjort islandshästen så populär runt om i världen.

Ärnudraden av frihet på de islandska vidderna har dessutom gjort islandshästen självständig, stark, robust med ett lugnt, tryggt sinne. Islandshästens mankhöjd är ca 130-145 cm och vikten 350-400 kg.

som känner sig lite osäker och nervös inför sin första ridtur.

– Islandshästarna är lugna och trygga och inte så lättkrämda som andra hästar, men man måste ändå alltid vara beredd på att något kan hända när man rider, menar Ulrica.

Hon säger att det under de tre säsonger hon och Björn arrangerat turridningar inträffat ett 20-tal gånger att ryttare fallit av sina hästar.

– Men i de allra flesta fallen har man stigit upp igen och fortsatt ridturen. De allvarigaste skadorna är en hjärnskakning och ett skrapår, säger Björn.

Man är noga med säkerheten. Ridhjälm är ett oavsläppligt krav, ridväst önskvärd och barn utan ridvana måste vara minst tolv år för att få följa med på turena. Och man bör ha skor med klack, som inte är för hala. De speciella sadlar som används till islandshästar är dessutom försedda med extra breda stighylar vilket minskar risken för att fastna och bli hängande om man ramlar av när en häst skenar.

Den som tidigare ridit på stora hästar bör också tänka på att islandshästarna är betydligt mer känsliga för skänklår. Det vill säga när ryttaren trycker halen mot sidan på hästen. Om hästen räkar i ben för att hålla sig kvar på hästryggen. Det uppfattas islandshästen i stället som ett kommando att öka farten ännu mer.

– Vill man få stopp på hästen skall man istället sitta med benen rakt ned och luta sig bakåt, förklarar Ulrica. Efter en kort genomgång ute i paddocken gör vi oss klara för ridturen. Men då fattar födelsedagsbarnet Ulla ett överraskande beslut. Hon känner att hon har svårt med balansen på hästryggen och bestämmer sig för att avstå från ridturen.

– Hon gjorde nog rätt, säger Ulrica. Känner man sig orolig och osäker är det bättre att hoppa av i tid än att plåga sig igenom en hel turridning.

Ulla står kvar på stallbacken och vinkar då vår lilla grupp en stund senare skita rittar iväg på en liten skogsvägen.

På med störkrukan. Marianne Bengtsson har aldrig suttit på en hästrygg förut. Arbetskanraren Carina Kristiansson (th) har ett års ridvana.

Det blir några timmars fin naturupplevelse. De små starka islandshästarna bär oss lugnt och tryggt genom skira bokskogar, mörka grundanger och över blommande ängar och hyggen. Och när den maktiga skritten övergår i mjuk, flytande tött är njutningen total. Islandshästen Thruma som jag rider betar sig långt ifrån som ett ostyrtigt åskväder. Snarare som en behaglig, smekande sommarbris.

Men olyckan i Kungsbacka i början av april då en grupp islandshästar råkade i sken under en turridning och flera av de kvinnliga ryttarna kastades av och skadades har inte gått spårlost förbi.

– Vad jag vet är det ingen som bokar av sin ridtur på grund av olyckan, men det är många som talar om den när de kommer hit, säger Björn.

Det visar sig att också kvinnorna från Falkenberg tagit sig en liten extra funderare inför den här ridturen då de fick höra om olyckan. Men de beslutade sig ändå för att ändå genomföra ridningen.

– Det kändes lite pirrigt i början men det var kul och vi gör gärna om det, sa Marianne Bengtsson och Ulla Dahlin, under ridturens fikapaus.

Efter ytterligare en timmes ridtur återvänder vi till stallet där vi lämnar Thruma fra Hallvide, Arvur fra Austvadhölli, Hekkur fra Tunshölli och de övriga islandshästarna i Skogsgårde till valbehövlig stallvård.

Störst risk att ge sig ut på egen hand

Slarv och risktagande är vanliga orsaker till ridolyckor.

Det säger Ulf Wilkens som är säkerhetsansvarig på Svenska Ridsportsförbundet.

Han konstaterar att ridolyckorna ökat under de senaste åren, men inte mer än att de står i proportion till det samtidigt ökande intresset för ridning. Och han anser inte att det ur säkerhetsaspekt är någon skillnad mellan att rida islandshäst eller andra hästar.

– Hast som häst, säger Ulf Wilkens och betonar att det framförallt handlar om hur ryttaren betar sig på hästryggen.

Han anser att mer eller skill

ägna sig åt att diskutera de kunskaper och regler som man bör läkta och inte så mycket vilken säkerhetsutrustning som skall användas när man umgås med hästar.

– Bakom nästan varje ridolycka finns den mänskliga faktorn. Den vanliga ridskoleverksamheten och ridning med utbildade ledare är mycket lite olycksdrabbade. De olyckor som inträffar sker oftast med ryttare som ger sig ut på egen hand. Ötta är det sk

eller unga flickor med viss ridvana som drabbas och inte sällan finns det ett inslag av slarv eller risktagande med i bilden, säger Ulf Wilkens.

Han menar att ridsporten generellt sett blivit säkrare med ökade kunskaper om hästar och en förbättrad ridskoleverksamhet.

– Dessutom har arbetsbeteckning utveckling resulterat i alltmer lättanvända ridhjästar.

rida säkert är att skapa sig en god ridutbildning av en utbildad instruktör och sedan ha disciplin att hålla sig till de guldreglerna.

– Om sedan olyckan ändå skulle vara framme är det naturligtvis viktigt med en god skyddsutrustning. Hjälmen är ett viktigt redskap och skyddsväst är

Fyra skadade i ridolycka

En av kvinnorna värdes på insatserna efter turridningen med islandshästar utanför Kungsbacka i början av april.

GP 9 april i år. Olyckor kan hända trots att säkerhetsregler följs. Polisen fann att inget fel hade begåtts i samband med ridolyckan under turridningen i Gällinge.

också bra, framförallt vid utomhusridning i terräng.